

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษา ไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษา ไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยจำแนกตามตำแหน่ง วุฒิกการศึกษา และอำเภอ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอบางมูลนาก อำเภอตะพานหิน อำเภอทับคล้อ อำเภอโพทะเล อำเภอดงเจริญ และอำเภอวังนารายณ์ จำนวน 271 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 105 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 166 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเอง เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบ ค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเปรียบเทียบรายคู่โดยทดสอบด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษา ไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 สรุปผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 271 คน จำแนกเป็นตำแหน่งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 105 คน และตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา 166 คน จบการศึกษาค่า

กว่าปริญญาตรี 49 คน ระดับปริญญาตรี 107 คน และระดับปริญญาโท 115 คน เมื่อจำแนกตามพื้นที่ปรากฏว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในอำเภอตะพานหิน 63 คน อำเภอบางมูลนาก 43 คน อำเภอทับคล้อ 40 คน อำเภอโพทะเล 66 คน อำเภอดงเจริญ 30 คน และอำเภอบึงนาราง 29 คน

2. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 สรุปได้ ดังนี้

2.1. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษา ไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดย รวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การแสวงหาบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ ที่มีความสอดคล้องกับภาระหน้าที่ รองลงมาได้แก่ การปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคล ให้มีความยืดหยุ่นโดยคำนึงถึงความคล่องตัวในการดำเนินงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันกับบุคลากรใกล้เคียง

2.1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การติดตามตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ชัดเจน โปร่งใส รองลงมาได้แก่ การใช้งบประมาณอย่างประหยัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสม

2.1.3 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

เพื่อการศึกษา อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า รองลงมาได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การเผยแพร่ผลงานทางการศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา ของบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2.1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารสถานศึกษา รู้จักปกครองคน รู้หลักการบริหาร รองลงมาได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระ ในการบริหารจัดการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การจัดการศึกษาทั้งระบบ ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของหน่วยงานอื่น

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยเปรียบเทียบตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และอำเภอ สรุปได้ ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบตำแหน่ง ระหว่างตำแหน่งของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลเปรียบเทียบตามระดับวุฒิการศึกษา ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผลการเปรียบเทียบระหว่างอำเภอ ตามพื้นที่ที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ โดยการจำแนกตามอำเภอ พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษา ไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 มีประเด็นที่จะอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแต่ละด้านก็ยังมีปัญหาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งใกล้เคียงกับ พิณสุตา สิริรังศรี และสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2541) ได้รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ....องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาซึ่งเมื่อมีการกระจายอำนาจอย่างสมบูรณ์ลงไป ก็จะมีส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร การเงิน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา ซึ่งยังขาดความเข้าใจเป็นอย่างมาก

สำหรับปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก โดยในสามประเด็นแรกของปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล คือ การแสวงหาบุคลากร ที่ปฏิบัติหน้าที่ ที่มีความสอดคล้องกับภาระหน้าที่ การปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคล ให้มีความยืดหยุ่นโดยคำนึงถึงความคล่องตัวในการดำเนินงาน และการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่อาจไม่ได้มาจากสายการบริหารงานการศึกษาโดยตรง ย่อมไม่เข้าใจและไม่มีความชำนาญในการบริหารการศึกษา เทียบเท่ากับบุคลากรที่มีความชำนาญหรือที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาโดยตรง เช่น การบริหารบุคลากรที่ถ่ายโอนมา อาจสรรหามาบรรจุโดยระบบอุปถัมภ์ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ สุชาติ ศรีโสภณภรณ์ (2545) ได้รายงานการวิจัยวิจัย เรื่อง การศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความ

ต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังไม่มีการเตรียมความพร้อมที่ดีพอ ในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่นตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด ยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจนในบทบาทหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหารและการรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษา การวางแผนการดำเนินงานการจัดงบประมาณ การเตรียมบุคลากรการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น และชุมชนในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารและจัดการศึกษา ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนนั้น อาจเป็นเพราะว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารจากส่วนกลาง ในเรื่องการกระจายอำนาจทางการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นยังไม่ดีพอ และกระแสด การเปลี่ยนแปลง และการเคลื่อนไหวในเรื่องดังกล่าว ยังมีไม่มากพอ จึงยังไม่ทำให้เกิดความตื่นตัวขึ้นในท้องถิ่น

1.2 ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก โดยในสามประเด็นแรกของปัญหาด้านการบริหารงานงบประมาณ คือ การติดตามตรวจสอบอย่างเป็นระบบ ชัดเจน โปร่งใส การใช้งบประมาณอย่างประหยัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล และการสนับสนุนงบประมาณเป็นงบลงทุนในสถานศึกษาตามนโยบายสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระบบการติดตามตรวจสอบ และการใช้งบประมาณอย่างประหยัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล หรือการจัดสรรงบประมาณให้เป็นตามนโยบายสถานศึกษา ยังไม่มีแนวทางการปฏิบัติให้เป็นที่ยอมรับที่ชัดเจน ซึ่งใกล้เคียงกับ การวิจัยของสถาบันดำรงราชานุภาพ (2539, หน้า 98-107) ที่รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทและความสัมพันธ์ของส่วนราชการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ที่พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีปัญหาการบริหารในด้านโครงสร้างและระบบงาน ด้านการบริหารบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการบริหารการคลังและงบประมาณ ซึ่งเป็นปัญหาความต้องการการเงินและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากส่วนกลางมากขึ้น เพื่อสามารถนำไปดำเนินการในการจัดการศึกษาท้องถิ่นและด้านบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษา ซึ่งยังมีความเข้าใจชัดเจนไม่มากนัก และยังพบอีกว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีข้อจำกัด ในการกำหนดโครงสร้างทางการบริหาร ซึ่งส่งผลต่อการเตรียมบุคลากรเข้ามาช่วยงาน

ความอิสระในการบริหารการเงินและการคลังมีน้อย เนื่องจากมีความเข้าใจในระเบียบวิธีปฏิบัติไม่ถูกต้อง และรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลยังมีน้อยเกินไป

1.3 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก โดยในสามประเด็นแรกของปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า การพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และการจัดให้ผู้เรียนมีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ใช้หน่วยงานที่มีความชำนาญด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เทียบเท่าสถานศึกษาที่เคยปฏิบัติเองมาตลอด แม้มีปริมาณเจ้าหน้าที่ในหลายส่วน แต่ยังคงขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการบริหารงานวิชาการโดยตรง ซึ่งอาจจะเป็นปัญหาในการพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาติ ศรีโสภณภรณ์ (2545) ได้รายงานการวิจัยวิจัย เรื่อง การศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในแต่ละด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความต้องการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การบริหารและจัดการศึกษา การจัดโครงสร้างการบริหาร และการจัดการศึกษา การจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษา หลักการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น บทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน ชุมชน หน่วยงาน ความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภทเจ้าหน้าที่ นักวิชาการเพื่อทำงานด้านการจัดการศึกษาในองค์การบริหารส่วนตำบล ความต้องการบุคลากรทางการศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเป็นที่ปรึกษาด้านการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมาก โดยในสามประเด็นแรกของปัญหาด้านการบริหารงานทั่วไป คือ ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารสถานศึกษา รู้จักปกครองคน รู้หลักการบริหาร

การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีอิสระ ในการบริหารจัดการ และการบริหารการจัดการของท้องถิ่น ครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่มีความไว้วางใจซึ่งกันและกันในอำนาจการปกครอง เช่น การให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการ และการบริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารท้องถิ่นอาจไม่เข้าใจในหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่สถานศึกษาอย่างแท้จริง ใกล้เคียงกับ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539, หน้า 67-72) รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินสภาพความพร้อมของท้องถิ่นในการขยายการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี (โครงการวิจัยร่วมระหว่างกรมวิชาการและกรมสามัญศึกษา) ที่พบว่า ความพร้อมด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ ของหน่วยงานสนับสนุนการศึกษาในท้องถิ่นของเขตการศึกษา 12 ยังไม่มีความพร้อม นอกจากนี้การกระจายอำนาจ ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ต้องการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การบริหารส่วนตำบลของแต่ละจังหวัด เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากร ครูอาจารย์ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา ก็ยังไม่มี ความชัดเจนเพียงพอ และสอดคล้องกับ สุชาติ ศรีโสภณ (2545) ได้รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาการเตรียมความพร้อม ปัญหาและความต้องการสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังมีปัญหาสำหรับการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 อยู่บ้างเนื่องจากเป็นเรื่องที่ใหม่ซึ่งต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง ในการสร้างความเข้าใจในการทำงานทางด้านการจัดการศึกษา แต่เนื่องด้วยปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล ได้เข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียนในท้องถิ่นบ้างแล้ว โดยการให้การสนับสนุนแก่ชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งถือว่าได้รับทราบและเห็นปัญหาของท้องถิ่นพอสมควร ซึ่งบางเรื่องสามารถแก้ไขดำเนินการได้ และบางเรื่องยังต้องอาศัยทำความเข้าใจต่อไปอีก

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยเปรียบเทียบตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และอำเภอ ปราบกฏดังนี้

3.1 จากผลเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

และผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจมองได้ว่าได้ ผู้บริหารทั้งสองตำแหน่ง อาจไม่เข้าใจในประเด็นที่เกี่ยวกับเจตนารมณ์การกระจายอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งมองอาจการกระจายอำนาจทางการศึกษาเป็นเรื่องใหม่ การถ่ายโอนอาจเกิดปัญหาตามมา แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา อาจยังไม่เข้าใจถึงประโยชน์ของการกระจายอำนาจ หรือการถ่ายโอนสถานศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง ควรเร่งสร้างความเข้าใจในเจตนารมณ์การกระจายอำนาจทางการศึกษา เพื่อรองรับการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาในอนาคต ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถเป็นหน่วยงานในท้องถิ่นที่ช่วยให้การจัดการศึกษา สามารถเคลื่อนตัวไปได้จนเกิด ผลที่เป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ประชาชนและหน่วยงานการศึกษาในท้องถิ่นในอนาคตต่อไป

3.2 จากผลเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนคติของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ระดับวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน การที่จะเข้าใจในหลักการบริหารการศึกษา อาจทำให้การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการศึกษาแตกต่างกันไปด้วย จากผลการศึกษาที่พบจึงเกิดข้อพึงพิจารณาว่า ในการบริหารจัดการศึกษานั้น ควรจะให้ความสำคัญ และตระหนักถึงระดับวุฒิการศึกษาของผู้บริหารด้วย ซึ่งอาจหมายถึงว่าจะมีการบริหารจัดการอย่างไร ให้การจัดการศึกษามีคุณภาพไปในทิศทางเดียวกัน

3.3 จากผลเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนคติของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอำเภอ ที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ พบว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละอำเภอ จำนวน 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอบางมูลนาก อำเภอตะพานหิน อำเภอทับคล้อ อำเภอโพทะเล อำเภอดงเจริญ และอำเภอบึงนาราง มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้อาจมองได้ว่าได้ พื้นที่อำเภอใกล้เคียงกัน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา

ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ต่างอำเภอกัน ไม่มีผลต่อทัศนคติของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

1. จากการศึกษาค้นคว้าในปัญหาการบริหารจัดการศึกษา กรณีหากมีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนคติของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า มีปัญหาทุกด้านแสดงให้เห็นว่าการถ่ายโอนสถานศึกษาไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นยังมีอุปสรรค และสิ่งที่ต้องแก้ไขเป็นสิ่งบอกเหตุว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรพิจารณาการถ่ายโอนอย่างรอบคอบ

2. องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ควรสร้างความเข้าใจให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่าย ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชน ในประเด็นที่เกี่ยวกับเจตนารมณ์การกระจายอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจทางการศึกษาอย่างแท้จริงและเกิดประโยชน์สูงสุด

3. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ควรเร่งดำเนินงานเพิ่มประสิทธิภาพ ในด้านการบริหารจัดการการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ควรมีการประชาสัมพันธ์ในส่วนของรายละเอียดในเรื่องการถ่ายโอนให้ทุกๆ ฝ่ายทราบอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจให้ทั่วถึงกัน และควรกำหนดรูปแบบ วิธีการ เกณฑ์ ที่ชัดเจนอันจะนำไปสู่การถ่ายโอนการศึกษา ซึ่งทุกอย่างจะต้องเป็นที่ยอมรับของทุกๆ ฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยสามารถตรวจสอบได้ทั้งจากภาคประชาชน จากหน่วยงานที่ติดตามนโยบายของรัฐ เพื่อเป็นการพัฒนาการศึกษาชาติให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา การถ่ายโอนสถานศึกษาให้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมในการรับถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาของ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยวิธีการสังเกต และวิธีการสัมภาษณ์ ซึ่งมีความหลากหลายในการศึกษาค้นคว้า